No. 107. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 7 September.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

Publicatie.

—

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD VLISSINGEN,

Gezien de Missive van den Heer Luitenant-Kolonel, ...elijken Kommandant dezer Vesting, dato 3 dezer ...nd, No. 326,

Brengen bij deze ter kennis van de In- en Opgeze-...:

Dat de Exercitien der Artillerie met Ernst-Vuurwerk, ... Dingsdag den 6 dezer maand eenen aanvang zullen ...nen, en zullen plaats hebben op dat gedeelte van ...t Strand van de Nolle tot Dishoek; zullende die ...ercitien telkens worden aangekondigd door het plaat-...n van een rood Vlaggetje op de Duin *de Vygeter* ...amd.

En opdat niemand hiervan onkundig zij, zal deze wor-...n afgekondigd en aangeplakt, mitsgaders in de *Middel-...rgsche* en *Vlissingsche Couranten* geplaatst.

VLISSINGEN, den 4 September 1842.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. VAN DER SWALME.
Ter ordonnantie van Hun Edel Achtbare,
S. VAN DER SWALME.
Stads-Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

ST. PETERSBURG, den 13. Augustus. Volgens de ... volkstelling heeft de stad Moskou thans eene bevol-...g van 350,000 zielen, waarbij de mannelijke de vrou-...lijke met 8000 te boven gaat. De manufacturen en ...rijken hebben gedurende de laatste 20 jaren zulk eenen ...ng in deze stad verkregen, dat men alleen 40,000 ...toe gebezigde arbeiders telt; behalve deze kan men ...30,000 andere arbeidslieden aannemen, die in de kleinere ...rijken werkzaam zijn. De waarde der jaarlijks aan ...nufacturen geleverde waren kan minstens op 20 millioen ...erroebels geschat worden. Moskou wordt tegenwoordig ... het Russische rijk als de eerste en belangrijkste stad ...r de inlandsche industrie beschouwd. Haar daardoor ...kregen welstand, welken zij wezenlijk aan het sedert ...23 door de regering aangenomen, verbodsstelsel ver-...ildigd is, heeft zoo toegenomen, dat men reeds sedert ...scheidene jaren geen spoor van de vreesselijke katastrophe ... 1812 meer bemerkt. *(A. A. Z.)*

— Het Londensche dagblad *Brittannia* deelt, ten opzigte ... de jongste voorvallen in St. Petersburg, een' brief ...de van eenen geloofwaardigen correspondent in Frankfort, ...ns berigten doorgaans uit de beste bronnen geput zijn. ...r dit berigt, wat den inhoud betreft, een eenigzins ...der ongelooflijk voorkomen heeft dan de avontuurlijke ...chiedenis van den Morning Herald over den zilveren ...el; daar hetzelve door alle Engelsche Journalen de ...le doet en uit deze in de Fransche overgenomen ...rdt; daar wij bovendien niet inzien, waarom dergelijke ...en, wanneer zij in St. Petersburg voorvallen, niet even ... goed in Duitschland zouden mogen bekend gemaakt ...den als dergelijke voorvallen in Parijs of Londen: zoo ...orlooven wij ons het artikel van den correspondent der ...*itannia* over te nemen, zonder echter voor deszelfs gehee-...waarheid te willen instaan.

Geheel Engeland zal over het volgende berigt, dat maar ...e waar is, verschrikt en verbaasd staan. Bijna ware ... groote dag van het bruilofsfeest in een dag van den ...ten rouw verkeerd. Eene vreesselijke katastrophe ...enig en alleen door de tegenwoordigheid van geest des ...ings van Pruissen voorgekomen geworden. Van het ...enblik af, dat de Keizer van Rusland tot de bekend-...ing der Ukase bad besloten, welke het lot van milli-...n lijfeigenen verbeteren zou, kende de woede des adels ...e grenzen en had zich eene uitgebreide, den persoon ... Keizers bedreigende zamenzwering gevormd. Meenende, ... de gedachte der emancipatie den Keizer door zijnen ...luchtigen zwager ingegeven en aanbevolen was gewor-..., besloten de zaamgezworenen den gelijktijdigen onder-...g dezes Monarchs. Vast besloten di... an ten uitvoer ...rengen, wachtten zij met ongeduld op het uur, dat ...beide vorsten bij elkander voeren zou. Intusschen kreeg ... Keizer, door bijzondere personen, de lucht van deze ...enzwering, en liet de hoofden derzelve in hechtenis ...en en naar Siberie deporteren, zonder zijn doorluch-...n zwager hiervan iets te zeggen. Het bevel werd snel ... uitvoer gebragt, hetgeen echter slechts diende, om ... aantal moordenaars te vergrooten. De 25 Julij oude ...st werd bestemd om in grooten getale optetreden, onbe-kommerd, of daardoor stroomen bloeds door de straten van St. Petersburg zouden vloeijen. ...t teeken tot het bloedbad zou op zeker uur, laat op den dag, gegeven worden, als zij hare geheele magt zouden bijeen hebben. Intusschen had de Keizer, van alle stappen en plannen der zaamgezworenen onderrigt, de noodige maatregelen genomen. Hij liet alle troepen, op welke hij rekenen kon, in de hoofdstad komen, en verwijderde dezulke, die minder te vertrouwen waren, op een goeden afstand. De sterkte der lijfwacht werd, met eene omzigtige keus der manschap, verviervoudigd. Intusschen was de Koning van Pruissen op weg naar St. Petersburg, en naauwelijks was Z. M. aan de oever der Newa geland, toen hij reeds uit de wijze, waarop hij ontvangen werd, over de stemming des adels jegens hem oordeelen kon. Terwijl Z. M. zich met den meesten spoed naar het Paleis Peterhof begaf, besloot hij, zoo spoedig als het de welvoegelijkheid slechts veroorloofde, uit een zoo barbaarsch en ongastvrij land naar zijn eigen rijk terug te keeren. De genoegens van den familiekring waren voor beide vorsten dus kort en afgebroken. Men vond het echter staatkundig, de bestaande eendragt der familie, door de eene of andere grootsche vertooning te bewijzen. Men kon echter den Koning van Pruissen niet overhalen, om langer dan één uur bij de plegtigheid tegenwoordig te zijn. Omringd van digte colonnen getrouwe gardes, begaven zich de beide vorsten naar de groote markt van St. Petersburg, en wel veel vroeger dan bepaald was. Zoo verijdelde de voorzigtigheid des Konings van Pruissen den geheelen aanslag der verraders; want terwijl zij meenden, dat de plegtigheden nog eerst beginnen moesten, waren deze bijkans geeindigd. De Monarchen omarmden elkander midden op de groote markt in blijkbare, diepe ontroering, terwijl de troepen het geweer presenteerden, en de kanonnen van alle kanten donderden, zoowel te land, als op de schepen, die op de Newa lagen. Daarna verrigtten de gardes eenige evolutien, doch altijd zoo, dat hunne reijen volkomen gesloten bleven, en terstond daarna keerden hunne Majesteiten naar het paleis terug, dat in alle opzigten in eene sterke vesting veranderd was; digte massa's keizerlijke gardes omringden hetzelve, terwijl de beste linie-troepen alle hoofdstraten der stad bezet hielden. Intusschen naderde het uur, waarop de zaamgezworenen hunnen aanslag zouden ten uitvoer brengen, en weldra zag men hen, in verschillende afdeelingen aanrukken — vereenigd een *geheel leger*; doch de verzameling keizerlijke troepen overtroffen hen toch in aantal en houding; zij werden genoodzaakt zich te verstrooijen doch leverden eerst de overtuigendste bewijzen, dat onder Russischen adel en deszelfs aanhang duizenden zijn, die men met de ruwste en bloeddorstigste wilden der aarde kan gelijk stellen. Zoo eindigde het groote Jubileum der keizerlijke zilveren bruiloft. De Koning van Pruissen, over wien de goddelijke Voorzienigheid gewaakt had, maakte zich oogenblikkelijk gereed, om dit onherbergzaam oord te verlaten... *never more to enter it.*

(A. A. Z.)

ENGELAND.

LONDEN, 1. September. De berigten uit Lancashire zijn heden niet zoo gunstig als men verwacht had. Bij Glossop, een dorp op omstreeks negen mijlen afstands van Manchester was eene poging gedaan om de werklieden welke tot hunnen arbeid teruggekeerd waren, weder daarvan af te houden. De eigenaar eener fabrijk stelde zich echter aan het hoofd van onderscheidene getrouwe arbeiders en schoot met hagel op de oproermakers, waarvan vier vrij ernstig gekwetst werden. Gelukkiglijk kwam uit eenige nabijliggende plaatsen militaire magt oprukken om het gepeupel uit een te drijven, juist op het oogenblik dat de opgewondene menigte zich op den dapperen fabrijkant met woede wilde wreken. De Heeren *Cooper* vader en twee zoons werden insgelijks door het graauw overvallen op het oogenblik dat zij terugkwamen van het afleggen eener getuigenis betreffende eenen gepleegden aanval op hunne fabrijk. Zij werden op eene onmenschelijke wijze mishandeld, zoodanig dat de jongste Heer *Cooper* in eenen zeer gevaarlijken toestand naar huis gedragen werd.

FRANKRIJK.

— Uit Douai schrijft men van den 27. Augustus. Heden is bij een zwaar onweder, de bliksem in de artillerie stallen geslagen. De electrieke stroom wierp in een oogenblik 77 zich aldaar bevindende paarden ter aarde, en doode er 75. Slechts een der aanwezige artilleristen is, gelijktijdig met de paarden, ter aarde geworpen, doch niet gedood. Men verondersteld, dat de plotselinge en gelijktijdige neerstorting van al de paarden toegeschreven moet worden aan de werking van den bliksem op de hoefijzers.

— Het toenemen van ongelukken die hier te Parijs door de rijtuigen veroorzaakt worden, is indedaad verschrikkelijk en het is meer dan tijd, dat de overheid bedacht worde op doeltreffende middelen, om dezelve te voorkomen; zie hier een vergelijkend tabel:

In	1834	zijn er	geweest	154	gewonden en	4	gedooden.
«	1835	«	«	217	«	12	«
«	1836	«	«	220	«	5	«
«	1837	«	«	361	«	11	«
«	1838	«	«	366	«	10	«
«	1839	«	«	384	«	9	«
«	1840	«	«	394	«	14	«
«	1841	«	«	412	«	17	«
«	1842	over de eerste 6 m.		312	«	12	«

NEDERLANDEN.

's HERTOGENBOSCH, den 1. September. Gisteren had in de Societeit *de Unie*, alhier, de wedstrijd plaats van 15 Handboog-schutterijen, tot dat einde van verschillende plaatsen naar hier uitgenoodigd. Niettegenstaande het regenachtige weder, werd dezelve door eene aanzienlijke menigte bijgewoond, waaronder men ook de eer had Hunne Exc. den Heere Staatsraad Gouverneur van Noord-Braband en den Generaal, Provincialen Kommandant op te merken. Na den afloop had de uitdeeling der medailles plaats, de gouden aan de schutterij van Eindhoven, genaamd *de Oude Doelen*, de zilveren aan die van Oirschot en de bronzen aan die van Veghel. Daarna werd aan de verschillende schutterijen en verdere leden van de societeit een heerlijk collation aangeboden, waarbij eene gepaste vrolijkheid heerschte.

MAASTRICHT, den 31. Augustus. Gisteren avond ontstond een hevige brand in het gehucht Liebeck, bij St. Geertruide. De bliksem, welke dezen brand veroorzaakte, sloeg eerst in eenen stal, welke 80 schapen bevatte, die allen door de vlammen zijn omgekomen. Vervolgens heeft het vuur zich medegedeeld aan de schuur eener landhoeve, bewoond door den heer *Duyssens*, burgemeester van St. Geertruide, welke met den geheelen oogst in de asch is gelegd. De brand moet zeer hevig zijn geweest, want men bemerkte denzelven zeer duidelijk te Maastricht.

Gisteren avond was de duisternis, welke onze stad bedekte, nergens beter mede te vergelijken dan met die, welke de verhandelingen van onzen stedelijken raad omhult; dat is te zeggen: zij was ondoordringbaar; zoodanig, dat zij noodwendig ongelukken moest veroorzaken, hetgeen dan ook gebeurd is. De heer *Vos*, chef van het stedelijk financiewezen, heeft een' arm gebroken en het gezigt deerlijk gewond, door eenen val van den wal, waarheen de gloed van den brand van Liebeck hem getrokken had. De duisternis was zoo groot, dat men elkander tegen het lijf kon loopen, zonder iets te zien.

Wij hebben de opmerkzaamheid der stedelijke regering dikwerf op de slechte verlichting onzer stad gevestigd. Nu een mensch bijna het leven heeft verloren, zal men er nu eenige verbetering in aanbrengen? Of zal men zeggen, dat men, door te huis te blijven, zich aan dat gevaar niet blootstelt? Is het geene schande, eene stad als de onze, op den 1 Sept. zonder verlichting te zien? De vreemdelingen, die thans te Maastricht zijn, maken zich een zonderling denkbeeld van de krieterigheid van ons gemeentebestuur, en wij hebben eenige hunner het hooren betitelen als eene domme zuinigheid op eenige vaten olie.

J, d. L.

DELFT, den 1. September. In den nacht van den 25. op den 26. Augustus, hoorde de dienstmeid van den heer *Blom*, predikant bij de gemeente van het Woud, nabij deze stad, gerucht in huis; zij staat op en opent de deur eener kamer welke aan de keuken belendde, alwaar zij drie personen bezig ziet, om eene tegen de grond geworpene secretaire aan de achterzijde open te breken. Dit bespeurende, wil zij dadelijk terug, om hulp in te roepen, doch wordt door een der dieven vervolgd, welke haar grijpt, in het vertrek wederbrengt en haar op den grond werpt, waarna hij zijne vingers in haren mond houdt, op zoodanige wijze dat zij volstrekt geen geluid kon geven; door al dat rumoer ontwaakte de predikant, op wiens aannadering in de gang, een der dieven welke aan het breken waren, de kamer verlaat en met den predikant aan het worstelen raakte; de dief echter wordt verpligt zich te verwijderen, met achterlating van eenen steekbeitel, welke hij, of heeft laten vallen, of naar den predikant geworpen heeft, en ontvlugte nu, even als de andere, door het raam. De predikant in het vertrek komende vond de dienstbode geheel buiten kennis, en bij nader onderzoek bleek het dat er niets ontvreemd was, maar men heeft nog onderscheidene breekijzers en gereedschappen gevonden. Het onderzoek der justitie heeft nog tot geene ontdekking der daders kunnen leiden.

(Weekbl. v. Delft.)

— Door bestuurderen van het Instituut tot onderwijs van Blinden te Amsterdam is een berigt rondgezonden aan de leden, en aan allen, die door hunne bijdragen in de behoefte dier nuttige inrigting helpen voorzien. Daaruit blijkt, dat het getal der tegenwoordig aldaar verpleegd wordende kweekelingen 51 bedraagt, namelijk 32 jongens en 19 meisjes, terwijl nog drie kinderen eerstdaags verwacht worden.

H. M. de Koningin ging voort, het onderhoud van twee kweekelingen te bekostigen; door Z. M. *Willem Frederik graaf van Nassau*, werd het Instituut door eene jaarlijksche gift van *f* 500 beweldadigd, terwijl H. K. H. prinses *Frederik* der Nederlanden het met eene jaarlijksche bijdrage van *f* 100 ondersteunde.

— Van den Helder schrijft men van den 3 Sept. « Op den 15. dezer maand is de zeildag bepaald voor de oorlogstoomboot Etna kommandant de luit. ter zee 1e kl. *Baars*, benevens Z. M. korvet Juno komm. de kol. kt. ter zee *Moll*, beide naar Suriname; bij derzelver aankomst aldaar zal laatstgemelde scheepsbevelhebber het opperbevel over de in onze Westindische bezittingen gestationeerde schepen en vaartuigen van oorlog op zich nemen, welke betrekking thans *ad interim* aldaar wordt waargenomen door den kapt. luit. ter zee *Söhngen*, kommanderende de aldaar liggende oorlogskorvet Castor."

— Uit Harderwijk schrijft men van den 3. Sept. « Op morgen zal van hier te water naar 't Nieuwe Diep vertrekken een detachement, sterk 150 onder-officieren en manschappen, waaronder 12 onder-officieren Vuurwerkers, onder bevel van den 1e luit. van de infanterie *J. J. A. Boon*, vergezeld van den 1e luit. van de Inf. *J. D. M. van der Vliet*, de 2e luit der Genie *J. J. W. van Dolder* en *J. van Staveren*, de Officieren van gezondheid 3e kl. *C. O. J. van Bodemeyer* en *J. L. D' Hamecourt*, om den 6. Sept. aan boord van het schip Admiraal J. Evertsen, kapt. *E. van Duin*, te worden geëmbarkeerd en naar Java te worden overgevoerd."

— Men meent de oorzaak gevonden te hebben van de oogziekten, die in ons leger veel slagtoffers heeft gemaakt. Het laken, waaruit de kapotten en pantalons der infanterie en artillerie gemaakt worden, wordt door de fabrijkanten niet van de bij de bewerking gebezigde volaarde ontdaan, deels om kosten uit te winnen, deels om het laken een voorkomen van stevigheid te geven. De volaarde bestaat uit ammoniac, urine en pijpaarde, van welke zelfstandigheden vooral de twee eerste zeer schadelijk op de oogen werken. Men houde slechts eenig ammoniac onder de oogen of begeve zich in de kazernen bij de urinebakken, en men zal gevoelen, hoe onaangenaam het oog daardoor wordt aangedaan. Door het zweeten worden die in de kleederen van den soldaat aanwezige stoffen ontwikkeld tot dampen, die dikker worden hoe meer soldaten bijeen zijn.

— Wij hebben de dagbladen van Java tot den 16. April ontvangen. Te Amboina heerschten galkoortsen, ten gevolge van den plotselingen overgang van warmte en koude: de thermometer was van 93° tot 84° gedaald. Te Amboina en op andere plaatsen der Molukken hebben aard- en zeebevingen plaats gehad. Te Boero waren eenige huizen en moorsche tempels ingestort. (*Utr. C.*)

— Reizigers, van Dresden komende, verhalen, dat de Elve, in de buurt van Pirna, bijna geheel uitgedroogd is, en dat men op den bodem van de rivier den merkwaardigen steen gevonden heeft, die voor eenige honderden jaren bij een dergelijk groot gebrek van water daar ingeworpen is, en waarop de volgende woorden met het jaargetal opgeteekend staan: « toen men mij zag, weende men; als men mij weder zien zal, zal men weder weenen." Volgens de geschiedenis gaf te dier tijd de Keurvorst, om de merkwaardigheid, eenen grooten maaltijd op dezen bodem, hetgeen hem toen zeer ten kwade geduid werd.

GEMENGDE BERIGTEN.

Het N. O. zeegat van Ameland is allengs zoo zeer vernaauwd, dat de Directeur der Marine het bevaren van hetzelve nadeelig acht, NB. voor de scheepvaart. (Staats-Courant.) — Verwacht te Dreux een plegtige dienst voor de rust van de ziel van den hertog van Orleans. — De koning van Pruissen is niet ernstig, maar eenigzins ongesteld; heeft gedronken op 't welvaren van 't getrouwe graafschap Mark. — Afgebrand te Genevelliers 7 stroomijten; de hertog van Aumale kwam met zijn regement in den stormpas aanrukken. — De stad Gouda betaalde in 1820 ten behoeve der armen *f* 10,457 en in 1842 *f* 21,643. — De vroedmeester Grootendorst te Gouda heeft zijn 50jarig praktijk-jubilé gevierd. — Eene blinde bedelares in Gallicie is door 't werpen van een steen in haar oog ziende geworden. — De afgetreden Portug. minister van finantien, Aliva, is door den heer Silva Cabral uitgemaakt voor een bedrieger en plunderaar der natie. — In de provincie Noord-Brab. vaardigen de 35 edelen 7 leden naar de Prov. Staten af, en de 300,000 bewoners van het platte land 14! In de overige provincien is het niet veel beter gesteld; en dan durft het volk nog klagen, dat er omtrent de vertegenwoordiging geene behoorlijke verhouding bestaat! — Het Nederlandsch Nieuwsblad vraagt wat de oppositie-bladen toch willen. — Niet alleen in verschillende steden van Frankrijk, maar ook te Algiers zullen standbeelden of andere gedenkteekenen voor den Hertog van Orleans worden opgerigt. Het gedenkteeken te Algiers alleen zal eene uitgave van viermaalhonderd duizend francs vereischen. — Ten bewijze dat de bevolking teruggekomen is van den schrik, door het ongeluk van 8. Mei ll. ingeboezemd, kan strekken dat niet minder dan achttienduizend personen zich ll. zondag van den spoorweg langs den regteroever der Seine bediend hebben, om de groote fonteinen in het park te Versailles te zien springen. — Van de pers gekomen eenige welgemeende, maar vrijmoedige opmerkingen en raadgevingen, zeer nederig maar onbevangen opgedragen aan al die waardigen, welke hun vaderland waarlijk, maar ongehuicheld liefhebben, door D. B. Adrian. — Koolzaad in een doen.

MENGELINGEN.

Blikken op den tijd.

> Hij, die twee graanhalmen doet groeijen, waar tot hiertoe slechts eene groeide, heeft zijn land meer nut aangebragt, dan dikwijls alle krijgslieden en diplomaten te zamen.

Ontdekkingen en uitvindingen worden zoodanig opgehoopt, dat het moeijelijk is dezelve te volgen of bij te houden.

Wel zouden menigeen den uitvinderen mogen toeroepen: *staat een weinig stil*; — anderen zouden wenschen alle uitvindingen voor *fallacieux* te verklaren, om zich de moeite te besparen, dezelve te leeren kennen.

Gelijk *Nederland* met vreemde fabriekwaren overstroomd wordt, zoo ook met uitvindingen: die stroom is niet te stuiten, ook wij moeten mede.

Zich daartegen te verzetten zoude te vergeefs zijn. De tijd rolt voort. De vrede begunstigt de ontwikkeling. Overal gaat de ontwikkeling naar hoogere *vorming* in *mechanische* en *chemische* wetenschappen met forsche schreden voorwaarts. *Wis- en natuurkundige* wetenschap treden haar deftig op zijde. Overal in *Europa* verspreiden *technische* scholen, de *realiën* der wetenschappen, en wekken nieuwe talenten op de geopende, waarlijk onafmetelijke baan.

De koopman en fabrikant kan thans evenmin zijn kantoor en fabriek meer sluiten voor de hem aangebragte en noodzakelijk gewordene kundigheden, als vroeger, voor eenige eeuwen, de monnik en ridder, zijn klooster en ridderburgt kon sluiten voor het ontsnappen dier wetenschappen, die zij hun privaat eigendom waanden.

De scholastiken, de theologen, ja zelfs de theoretische philosophen, konden in vroeger tijd eeuwen lang vorschen en strijden, zonder zich anders dan in beperkten kring te bewegen, zonder ten slotte van een hun gegeven levensperk, wijzer te zijn, dan zij in den aanvang waren.

Bij de navorsching der *natuur* is thans echter alles vordering; in haar onmetelijk gebied bestaan er geene grenzen, kan men naauwelijks zeggen waar men aanvangen, nooit, waar men eindigen wil en eindigen zal.

Voor 400 jaren schonk ons Koster de boekdrukkunst, het middel waardoor onze *Delftsche* Burgemeester Jacob Jacobz. het eerst den *bybel* onder het volk verspreide. Nog heeft die voortreffelijke uitvinding niet alles opgehelderd en verlicht. Intendeel heerscht er nog veel duisternis in de hoofden. Maar toch heeft zij bereids de wereld omgekeerd; den boer bereids verstandiger gemaakt, dan den monnik of ridder der middeleeuwen. Zij is het, die aan de wereldgeschiedenis eene gansch andere rigting heeft gegeven.

De verbazende ontwikkeling der *Europesche* volkeren wordt door haar bewerkstelligd, en deze belooft hun de overmagt, ja misschien de opperheerschappij der aarde. De toekomende botsing van *Azie* en *Europa* zal toonen, dat niets voor hunne geestelijke en mechanische middelen bestand is.

Met moeite zette men gedurende deze 400 jaren de letters te zamen, met moeite drukte men blad voor blad af, met moeite legde men de letters stuk voor stuk weder uit elkander. Voortaan zullen zij zich door een voel-instrument van zelven aan elkander stellen. Eene machine neemt ze weder uit elkander. Rollen of cylinders bedrukken niet blad voor blad, maar zonder tusschenpozing, als men wil, vellen mijlen lang. (1)

Wordt de letterzetter, de drukker en bij die de letters uit elkander neemt, daardoor noodeloos gemaakt in onze drukkerijen; — zoo heeft eene andere uitvinding het zoo verre gebragt, dat men den schilder niet meer behoeft, om landschappen of portretten te schilderen; men laat het licht zelf schilderen (2), en nog eene andere uitvinding maakt van *ééne* schilderij duizend. (3)

Weder eene andere vervangt den graveur in koper, den beeldhouwer, den gieter (4); laat door galvanische krachten metalen, door oplossingen, zich van zelven in de aangeboden vormen plaatsen (gieten); maakt uit eene koperplaat busten, een honderd-tal medailles, en levert de middelen om de werken der genie in het oneindige te vermenigvuldigen.

Drukker en kunstenaar schrikken over deze uitvindingen en blijken der menschelijke schranderheid: heft geldt hier hun bestaan hunne broodwinning; niet de vorderingen der kunst, die hen in beweging brengt.

Naauwelijks zijn de spoorwegen aangelegd, en niet aangelegd of daar staat reeds iemand te roepen: Leg er geene meer aan, want » de luchtbanen vergoeden » ze niet alleen, maar verdringen dezelve reeds! » De wagens rollen voort zonder vuur en stoom, bewogen door eene kracht, die de gewone mensch zelfs niet eenmaal kent, omdat hij altijd onder hare drukking staat. En welligt zijn er nog weinig zulke luchtbanen in gereedheid, of men behoeft in het geheel geene banen, of wegen meer, maar pakt personen in op de overal effene baan der lucht zelf, 10 of 1000 voet boven de oppervlakte van de aarde, in schepen die ligt en snel daarheen zeilen, geene tollen of [...] rieven, geene inkomende of uitgaande regten der [...] goederen eerbiedigen.

De koopman, de *Amsterdammer* en *Rotterdam*[...] koopman, zoo zeer aan den ouden slender van [...] voer met pak- en marktschepen, met reederij be[...] tingen gewoon, schrikt bij de berigten, die d[...] in zijn koopkantoor binnendringen. Naauwelijk[...] bij aan het vervoer der stoomboten, en nog niet [...] volle aan de snelwagens der stoomwegen gewoon, [...] de pogingen van Green, die een luchtschip aan[...] over den grooten Oceaan, bedreigen hem met nie[...] goedkooper middelen van vervoer. Hoezeer aan pr[...] tische bedrijvigheid gewoon: ook hij wrijft de oog[...] en vraagt: » waarheen moet dat?"

Een ander roept: weg met spinnewiel en wee[...] » touw, weg zelfs met spin- en weef-machine, [...] » blaas draden van wol in de lucht, en laat [...] » een raam zichzelven weven, zich verarbeiden, [...] verfilten." In *Luilekkerland* vlogen de gebraden duiven rond, en boden zich van zelven aan de ge[...] opende monden aan. Hier vliegen draden rond, [...] weven zich van zelven tot laken. Een ijzeren [...] verrigt, wat anders veler menschen- en handen-arb[...] niet vermogt. wat schijnt u nu nog onmogelijk! [...] toch is deze uitvinding, hoe opgesierd die op den [...] sten aanblik velen ook voorkomen zal, zeer gew[...] Zij is niets anders dan eene toepassing der grondstell[...] gen, naar welke nu reeds sedert eeuwen papier [...] maakt wordt, op de weefkunst. De papiermaker [...] vezelen in het water drijven, en dan op een sch[...] of draadraam dezelve afzetten. Hier drijven die d[...] den in de lucht, en worden door verdunning [...] dezelve, achter een draadraam op deze afgezet.

(*Het vervolg hierna.*)

(1) Naar eene in Oostenrijk gemaakte uitvinding. Het terzetten wordt daardoor als 18 tot 1, het uitleggen der [...] als 6 of 8 tot 1 bespoedigd.

(2) De Daguerotijpe, (3) de Olie-prenten-druk.

(4) Jacobi's Galvanoplastik.

Nieuw uitgekomen Boeken.

De aardbeziën en de kleine schoorsteenveger, twee verhalen [...] het Hoogduitsch van C. Schmid, schrijver van Hendrik [...] Eichenfels, enz. f[...]

Lekain à Draguignan, comédie en 2 actes, mêlée de chant, [...] MM. des Forges et Paul Vermond, representée pour [...] fois, à Paris, sur le theatre du Palais Royal, le 23 Jan[...] 1839 [...]

Le Neveu du Mercier, comédie en 5 actes, mêlée de ch[...] par MM. Felicien Mallefille et Roger de Beauvoir, mi[...] scène de M. Vizentini, musique de M. Doche, represe[...] pour la première fois à Paris, sur le theatre du Vaudev[...] le 6 Mars 1841 [...]

Reine de France, comédie en 1 acte et en [...] par [...] Th. P. Columb et L. Be'let, représentée pour la première [...] à Paris, sur le théâtre de la Renaissance, le 26 Jan[...] 1830 [...]

Lees- en Gebedenboek voor de beminnelijke jeugd, hetwelk [...] wassenen ook met vrucht zullen kunnen gebruiken, door [...] Aegidius Jais, naar het Hoogduitsch, 2e druk

Antwoorden op de opgaven, voorkomende in de kleine re[...] meester, of gemakkelijk rekenboekje voor meergevorderden, [...] 2. druk. [...]

De ware beginselen van het Staats-crediet, bijzonder met be[...] king tot Nederland, verdedigd tegen de valsche en gevaarl[...] stellingen van het hoofd en den regtsgeleerden aanhang [...] het ministerie van finantiën, door Louis Drucker, [...]

De kleine Rekenvriend, of gemakkelijk Rekenboekje voor we[...] gevorderden, door H. Reinkes, kz. Hoofd-onderwijzer der o[...] bare Nederduitsche school te Voorburg, 5e druk, II tiend[...] lige breuken [...]

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 6 September. Sedert den 5 dezer zijn al[...] ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Vinzenz Priessnitz, F. W. Schroder, Nerva, deelen; Fr[...] D. W. Duintjer, Londen, boonen; Isabella, J. Heron, Liverp[...] stukgoed; Wohlfaart, P. Fretwurst, Riga, houtwaren; Okkel[...] J. Wiers, Wallerzum, raapzaad; Gregorinus, J. Lammers, B[...] gen, stokvisch; die Hoffnung, B. J. Luths, Udewalle, raap[...]

Voor Vlissingen bestemd:

Nooit gedacht, P. Swenner, Sunderland, steenkolen.

Voor Dordrecht bestemd:

The Mary, G. Deward, Liverpool, klipzout; Fenlor, J. Boning, Batavia, koffij en suiker.

Voor Oder bestemd:

Juno, J. Beck, New-Castle, steenkolen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze re[...] naar zee gezeild:

B. Ayman, B. Carver, ballast, Cadix; Amanda, G. Ander[...] ballast, Leith; Rosalie, J. Alsop, ballast, Hamburg; Esther, [...] S. Vorbrodt, stukgoed, Hamburg; l'Estafette, L. S. Waterl[...] Rotterdam, Diverse goederen, Duinkerken.

Van Vlissingen gezeild:

Attalante, J. Feves, ballast, Sunderland.

Van Gend gezeild:

Harmonie, M. H. Schibe, ballast, New-Castle.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.